

สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข

ข้อกำหนดด้านสุขาภิบาลอาหาร สำหรับแผงลอยจำหน่ายอาหาร

คำนำ

การจำหน่ายอาหารในที่หรือทางสาธารณะ เป็นการค้าขายบนพื้นที่ ซึ่งเป็นของส่วนรวมประชาชนทุกคนมีสิทธิใช้สอยร่วมกัน ดังนั้นทางราชการจึงจำเป็นต้องมีการควบคุมดูแลอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนทั่วไป และเพื่อให้อาหารที่ขายมีความสะอาดปลอดภัย ส่วนผู้ที่จำหน่ายอาหารก็ต้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมาย หลักเกณฑ์มาตรฐานอย่างเคร่งครัด กรมอนามัยจึงได้จัดทำคู่มือเล่มนี้ขึ้นเพื่อเผยแพร่ข้อกำหนดด้านสุขาภิบาลอาหารสำหรับแผงลอยจำหน่ายอาหารให้แก่ผู้ที่จำหน่ายอาหารนำไปปรับปรุงแผงลอยจำหน่ายอาหารให้ได้มาตรฐานมากขึ้น

สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
กรมอนามัย

บ๊อกำหนดด้านสุขาภิบาลอาหาร สำหรับแผงลอยจำหน่ายอาหาร 1

ข้อ 1

แผงลอยจำหน่ายอาหาร
ทำจากวัสดุที่ทำความสะอาดง่าย
มีสภาพดีเป็นระเบียบ อยู่สูงจาก
พื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร

2 บัญชีกำหนดด้านสุขาภิบาลอาหาร สำหรับแผงลอยจำหน่ายอาหาร

ข้อ 2

อาหารปรุงสุก มีการปกปิด
หรือมีการป้องกัน สัตว์แมลงนำโรค

4 บ่อกำหนดด้านสุขาภิบาลอาหาร สำหรับแผงลอยจำหน่ายอาหาร

ข้อ 3

สารปรุงแต่งอาหารต้องมี

เลขสารบบอาหาร

11-1-01722-2-0016

6 บัญชีกำหนดด้านสุขาภิบาลอาหาร สำหรับแผงลอยจำหน่ายอาหาร

บ๊อกำหนดด้านสุขาภิบาลอาหาร สำหรับแผงลอยจำหน่ายอาหาร 7

ข้อ 4

น้ำดื่ม ต้องเป็นน้ำที่สะอาด
ใสในภาชนะที่สะอาด มีการปกปิด
มีก๊อกหรือทางเทริน้ำ

ข้อ 5

เครื่องดื่ม ต้องใสในภาชนะ
ที่สะอาด มีการปกปิด และมีที่ตัก
ที่มีด้ามยาว หรือมีก๊อกหรือทาง
เทริน้ำ

ข้อกำหนดด้านสุขาภิบาลอาหาร สำหรับแผงลอยจำหน่ายอาหาร 11

ข้อ 6

น้ำแข็งที่ใช้บริโภคต้องสะอาด เก็บในภาชนะที่สะอาดมีฝาปิด อยู่สูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร ที่ตักน้ำแข็งมีด้ามยาว ต้องไม่นำอาหารหรือสิ่งของอย่างอื่นไปแช่ไว้ในน้ำแข็ง

ข้อ 7

ล้างภาชนะด้วยน้ำยาล้าง
ภาชนะ แล้วล้างด้วยน้ำสะอาด
2 ครั้ง หรือล้างด้วยน้ำไหล และ
อุปกรณ์การล้างต้องวางสูงจาก
พื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร

ข้อ 8

ช้อน ส้อม ตะเกียบวาง
ตั้งเอาด้ามขึ้น หรือวางนอนเป็น
ระเบียบในภาชนะโปร่งสะอาด
และมีการปกปิดเก็บสูงจากพื้น
อย่างน้อย 60 เซนติเมตร

ข้อ 9

มีการรวบรวมมูลฝอยและ
เศษอาหารเพื่อนำไปกำจัด

ข้อ 10

ผู้สัมผัสอาหาร แต่งกาย
สะอาด สวมเสื้อมีแขน ผู้ปรุงต้อง
ผูกผ้ากันเปื้อนและสวมหมวก หรือ
เน็ตคลุมผม

ข้อ 11

ใช้อุปกรณ์ในการหยิบจับ
อาหารที่ปรุงเสร็จแล้ว

ข้อ 12

ผู้สัมผัสอาหารที่มีบาดแผล
ที่มือ ต้องปกปิดแผลให้มิดชิด

แพ่งลอยจำหน่ายอาหาร ในที่หรือทางสาธารณะ

การจำหน่ายอาหารในที่หรือทาง
สาธารณะให้ถูกกฎหมาย (พระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข พ.ศ.2535) ต้องยื่นขอ
อนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ณ สถานที่
ต่อไปนี้

- สำนักงานเทศบาล เมื่ออยู่ในเขต
เทศบาล
- สำนักงานเขต เมื่ออยู่ในเขต
กรุงเทพมหานคร

- สำนักงานเมืองพัทยา เมื่ออยู่ในเขตเมืองพัทยา
- ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่ออยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

การขออนุญาต

1. ยื่นคำขอใบอนุญาตพร้อมแนบหลักฐาน ดังนี้

- รูปถ่ายหน้าตรงครึ่งตัวไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นดำของผู้ขอรับใบอนุญาต ขนาด 1x1.5 นิ้ว จำนวน 2 รูป

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน/
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
ของผู้ขอรับใบอนุญาต
- หลักฐานอื่น ๆ ที่เจ้าพนักงาน
ท้องถิ่น กำหนด

2. ต้องระบุพื้นที่ที่จะตั้งแผงลอย ชนิด
ของอาหารและกรรมวิธีการขาย ในคำขอใบ
อนุญาต

3. ผู้ที่ขายอาหารต้องมีความรู้ด้าน
สุขาภิบาลอาหาร โดยผ่านการอบรมหรือ
ผ่านการทดสอบความรู้จากราชการส่วน
ท้องถิ่นตามเกณฑ์ของกรมอนามัย

4. ใบอนุญาตมีอายุ 1 ปี นับจากวัน
ออกใบอนุญาต

การปฏิบัติเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว

1. ต้องขายตามวัน เวลา และพื้นที่
ที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น ประเภทของอาหาร
กรรมวิธีการขายเป็นไปตามที่ได้รับอนุญาต
ถ้าจะเปลี่ยนแปลงต้องได้รับอนุญาตจาก
เจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อน

2. ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตาม
หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของ
ท้องถิ่นและเงื่อนไขในใบอนุญาต

3. ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของ
เจ้าหน้าที่ที่มาตรวจสภาพแผงลอย

4. ต้องยื่นคำขอต่ออายุก่อนใบ
อนุญาตหมดอายุ

บทลงโทษ

1. ผู้ขายอาหารในที่หรือทางสาธารณะ
โดยไม่มีใบอนุญาต มีโทษปรับไม่เกิน 2,000
บาท

2. ผู้ขายอาหารในที่หรือทางสาธารณะ
ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของราชการส่วน
ท้องถิ่น มีโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท

คู่มือผู้ประกอบการค้าแผงลอยจำหน่ายอาหาร

ชื่อ.....นามสกุล.....

ประเภทอาหารที่จำหน่าย.....

ใบอนุญาตเลขที่.....

ออกโดย.....

ออกเมื่อวันที่.....หมดอายุ.....

จำนวนผู้ปรุง.....คน ผู้เสิร์ฟ.....คน

ได้รับการอบรมด้านสุขาภิบาลอาหาร จำนวน.....คน

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ได้รับการตรวจสอบสภาพประจำปี จำนวน.....คน

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ในการปรับปรุงแผนลอย

1 .....

2 .....

3 .....

4 .....

5 .....

6 .....

7 .....

8 .....

อาหารอร่อยอย่างเดียวไม่พอ ต้องสะอาดปลอดภัยด้วย

ที่ปรึกษา

นันทกา หนูเทพ

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

นภพรรณ นันทพงษ์

หัวหน้ากลุ่มวิจัยและพัฒนาระบบสุขาภิบาลอาหาร

ผู้จัดทำ

อรสา เลิศสุโภชนิษฐ์

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

ผู้จัดพิมพ์

สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย

โทร 0-2590-4184 โทรสาร 0-2590-4188

พ.ศ. 2556 จำนวน 28,000 เล่ม

พ.ศ. 2556 จำนวน 12,000 เล่ม

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

www.anamai.moph.go.th